

08/04/2020

Merhaba,

Haddime düşmeyerek ve büyük bir çaresizlikle bu yazıyı kaleme alıyorum. Ve hemen baştan özür dileyeyim, hiç iyi olduğum bir şey değildir böyle yazılar yazmak.

Uzun süredir devlet, medya, bildiğim, okuduğum, dinlediğim tüm doktor, halk sağlıkçıları ve politikacılar tarafından yapılan "evde kal" uyarılarına beraber şahit oluyoruz. Sadece Türkiye'de değil, yurt dışında da durum aynı. Türk medyasıyla beraber elimden geldiğince yabancı basını da takip etmeye çalışıyorum. Epey araştırma da yaptım. Benim gördüğüm ve tarihte okuduğum kadarıyla, insanoğlunun üzerinde en mutabık kaldığı konu "karantinanın mecburiyeti ve hiçbir şartının sorgulanmaması gerektiği" olabilir.

Normalde ülkemde görmeye hiç yabancı olmadığım bu sorgulama yapmadan teslimiyet durumu şu anda tüm dünyaya yayılmış durumda ve sırf bu bile yetiyor bana bu konuyu sorgulamam için.

Ben avukatım ve hukuk büromda başka avukatlar, icra elemanları, ofis elemanları gibi çalışanlarım var. İçinde olduğumuz salgın süreci ve buna karşı alınan tedbirler sebebiyle, mesleğimi icra edemiyorum. Bu sadece ve her şeyden evvel hakkını korumakla sorumlu olduğum müvekkillerim için kabul edilemez bir hak kaybı oluşturmuyor, aynı zamanda bu durumun ne kadar süreceğine bağlı olarak, çalışanlarımda da eminim işlerini kaybetme endişesi yaratıyor. Tahminimce bu bütün benzer sektörlerde de bu şekilde, kaldı ki benim çalışanlarımin hem çalıştıkları sektör hem de çalıştıkları işyeri açısından daha az endişelenileceklerden olduklarını düşünüyorum.

Bütün dünyayı etkisi altına alan bu sağlık krizinde korunması gereken öncelikli değer tereddütsüz insan sağlığı. Ancak, geldiğimiz noktada alınan tedbirlerin bazıları, özellikle insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan tedbirler vakit kaybetmeden sorgulanmaya başlanmalı.

Bir süredir ya yasak olduğu için ya da tembih edildiği için, kimse evinden çıkmıyor, pek çok işveren çalışanlarını eve gönderdi. Fakat, üretim sektörünün (fabrika işçileri gibi) çalışma düzeni değişmedi. Hala her gün üretim tesislerinde dip dibe çalışıyorlar.

Bunun üzerine, evden çalışmanın işyerine gidip gelerek çalışmaya nazaran, Covid-19 kapma açısından ne kadar fark yarattığını merak etmeye başladım. Bu sorunun cevabını önemsiyorum çünkü üretim tesislerinde normal şekilde çalışmaya devam edenler daha

fazla hastalık kapıyorsa, kimsenin "ekonomik kriz daha hafif gelsin diye" o insanların hayatlarını, sağlıklarını tehlikeye atma hakkı yok. Veya iki grup arasında hastalanma oranı aynıysa eğer, o zaman da kimsenin insanları işlerinden alıkoymaya hakkı yok.

Bu nedenlerle, aklıma takılan bu konu ile ilgili kendim data toplamaya çalıştım. Elde ettiğim bilgi şu şekilde:

860 çalışanı olan bir holdingimizin, 670 çalışanı üretim sektöründe ve bu 670 çalışan hala hiçbir şey olmamış gibi her gün fabrikada mesaisini dip dibe yapıp akşam eve dönüyor. Son bir haftadır da maske takarak çalışıyorlar.

Aynı holdingin 200 çalışanı ise üç hafta önce evden çalışmaya geçmiş.

Son üç haftadır fabrikada beraber çalışan işçiler ile, evden çalışanlar arasında orantısal olarak hastalık şüphesi ile başvuran çalışan sayısı arasında fark yok. Başvuranların tamamına üç kez aralıklarla test yapıyor ve tüm testler negatif çıkıyor.

Sordum doktor, istatistikçi tanıdıklarına, bu ne demek diye. Sevmediler sanki ne soruyu ne de cevabını ve "daha fazla kişide bakman lazım" dediler.

Bunun üzerine 2200 çalışanı olan bir şirketi inceledim, sonuçlar çok benzer çıktı.

Bakmayı bıraktım. Sorun benim ne kadar ve nasıl data toplayabildiğimi sanmam değil bence, sorun bu sorunun cevabını kimsenin öğrenmek veya sorgulamak istememesi sanırım.

Zaten haddimi çoktan aştım, artık topu işi bu olanlara ve bence hem görevi hem sorumluluğu bu dataları doğru şekilde toplamış veya toplayacak olan Sağlık Bakanlığı'na bırakmak gerek.

Hazır bu işten anlaması gerekenlerin eli değmişken, acaba Covid-19 şikâyetiyle hastaneye başvuranlar ve bunların yakınlarını test etmenin yanında, herhangi bir şikâyeti olmayanlardan rastgele test grupları oluşturup ne orada virüs ne kadar yaygın diye de bakılsa ve oradan alınacak pozitif sonuçların tıbbi geçmişi ve geleceği takip edilse mi? Biliyorum antikor bulamayacağımızı veya bir kez Covid-19 olan birinin kısa zamanda tekrar enfekte olup olmayacağından henüz emin olunamadığını ama, bırakın artık tüm viral hastalıklar bilgi ve tarihçesindeki o çok ufak yüzdeden korkmayı da söyleyin, %99 ihtimalle ne olacak, lütfen.

Herkes birden sokağa çıkarsa virüsün çok daha hızlı yayılacağı ve (bunun sonucunda hiçbir ülkenin sağlık sistemi hastanelere başvuracak hastaları kaldıramayacak durumda olduğu için) daha çok insan kaybedileceği yönündeki genel kanaata katılıyorum ve geçmiş data da bunu gösterdi. Ancak bu durum:

- 1) Bu karantinanın şartlarını ve esnekliğini sorgulamamız gerektiği anlamına gelmiyor; ve
- 2) Salgının başından beri işine giden üretim sektörü ve gidemeyen pek çok servis sektörü çalışanları arasındaki virüs yayılma hızının daha iyi anlaşılması ve servis sektöründe daha fazla tedbir alınarak çalışılmaya devam edildiği durumdaki değişik senaryolarla ilgili Sağlık Bakanlığı tarafından bir araştırma yapılmamış ve yapıldıysa da neticelerinin bizlerle paylaşılmamış olduğu gerçeğini değiştirmiyor.

Dediğim gibi, ben hukukçuyum. Tıp bilmem, halk sağlığı bilmem, politika bilmem. Ama mantık bilirim. Aklıma hiç yatmıyor, mantığım almıyor pek çok yaşadığımız şeyi. Hiç olmazsa sorgulamış olalım istiyorum.

Av. Hakan Yazıcı